

Asia: VN/17538/2021

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä laiksi polttoturpeen turvavarastoista ja siihen liittyvästä valtioneuvoston asetuksesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt Kilpailu- ja kuluttajavirastolta (KKV) lausuntoa otsikossa mainitusta hallituksen esityksestä. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki polttoturpeen turvavarastoista. Huoltovarmuuskeskus voisi lämmön huoltovarmuuden turvaamiseksi polttoainemarkkinoiden muutosten ja tuotanto-olosuhteiden vaihteluiden varalta sopia polttoturpeen toimittajan kanssa polttoturpeen turvavaraston perustamisesta ja ylläpitämisestä. Ehdotettu laki korvaisi voimassa olevan polttoturpeen turvavarastoista annetun lain.

Esityksen tarkoituksena on parantaa edellytyksiä ylläpitää polttoturpeen turvavarastointia koskevaa järjestelmää ylimenokauden ajan sekä ottaa huomioon yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvien palvelujen (SGEI) tuottamista koskevat Euroopan unionin valtioneuvoston päätökset ja perustuslaista johtuvat vaatimukset sääntelylle.

KKV toteaa, että EU:n valtioneuvoston valvonta kuuluu Euroopan komission toimivaltaan. KKV: n toimivaltaan ei kuulu valtioneuvoston myöntämisen valvonta eikä esimerkiksi SGEI-palveluiden perustamisen valvominen. Sen sijaan virasto voisi osoittaa lakiesityksessä tarkoitetun kilpailun estymisen tai vääristymisen ilmenemisen markkinoilla ja vaatia korjaustoimenpiteitä, jollaisena saattaisi tulla kysymykseen esimerkiksi SGEI-palvelusta maksettavan ylikompensaation korjaaminen tai muun taloudellisen edun myöntämisen lopettaminen kunnan tai valtion taikka niiden määräsvaltaan kuuluvan yksikön harjoittamassa taloudellisessa toiminnassa.[1]

Hallituksen esityksen mukaan turvavarastointikorvausta saavat yritykset eivät saisi taloudellista etua verrattuna järjestelmän ulkopuolella oleviin turvetuottajiin. Esitykseen sisältyvä ehdotus on laadittu siten, että sen arvioidaan täyttävän komission niin sanotussa SGEI-päätöksessä (2012/21/EU) vahvistetut edellytykset. SGEI-päätöksen mukaan korvauksen määrä ei saa ylittää sitä, mikä on tarpeen julkisen palvelun velvoitteiden täyttämistä aiheutuvien nettokustannusten kattamiseksi, mukaan lukien kohtuullinen voitto. SGEI-päätöksen mukainen korvaus yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvien palvelujen tuottamisesta muilla kuin liikenteen ja liikenneinfrastruktuurin aloilla voi olla enintään 15 miljoonaa euroa vuodessa. Jos korvauksen määrä vaihtelee

toimeksiannon aikana, vuotuinen määrä voidaan laskea toimeksiannon aikana odotettavissa olevien vuotuisten korvausmäärien keskiarvona. [2]

Esityksen mukaan turvavarastoinnista maksettavalla korvauksella ei katsota olevan vaikutusta lämpölaitosten normaaliin toimintaan, niiden kilpailutilanteeseen tai polttoainemarkkinoiden toimintaan. KKV toteaa, että kilpailua vääristävien vaikutuksien ehkäisemiseksi tulee kuitenkin varmistaa, että korvauksen määrä ei ylitä komission SGEI-päätöksen mukaista tasoa.

KKV:n arvion mukaan ylikompensaation ehkäiseminen näyttäisi olevan varsin hyvin huomioitu esityksessä. Sopimusta tehtäessä korvauksen määrä olisi vahvistettava siten, että se ei ylitä turvavarastoinnista aiheutuvia nettokustannuksia. Korvaustason hyväksyttävyyttä tarkistettaisiin 3 vuoden välein. Varastojalla olisi erilliskirjanpitovelvollisuus avoimuuslain[3] säännösten mukaan. Varastoija olisi lisäksi velvollinen pitämään erillistä materiaali- ja varastokirjanpitoa turvavarastoistaan ja vuosittain ilmoittamaan Huoltovarmuuskeskukselle tuotannon määrän sekä lämmön tuotantoon toimittamansa polttoturpeen määrät sekä muut lain noudattamisen ja toiminnan valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot.

Esityksen mukaan Huoltovarmuuskeskuksella olisi myös oikeus tutustua turvavarastoijan kirjanpitoon, jotta voidaan valvoa, että maksettava korvaus ei ylitä SGEI-päätöksen mukaan hyväksyttävää tasoa. Lisäksi Huoltovarmuuskeskuksella ja asianomaisella ELY-keskuksella olisi oikeus tutustua turvavarastoijan materiaali- ja varastokirjanpitoon ja oikeus päästä turvavaraston sijaintipaikkaan, jos se on laissa tarkoitetun valvonnan kannalta tarpeen, sekä tehdä siellä tarkastuksia.

Timo Mattila

Peter Karlsson

ylijohtaja

johtava asiantuntija

pääjohtajan sijainen

[1] HE 40/2013 vp, s. 26.

[2] Komission päätös 2012/21/EU, 2 artikla, 1. a) -kohta.

[3] Laki eräitä yrityksiä koskevasta taloudellisen toiminnan avoimuus- ja tiedonantovelvollisuudesta (19/2003).

Kilpailu- ja kuluttajavirasto